

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: F. L.**, zastoupen JUDr. Zdeňkem Kadlečkem, advokátem, se sídlem Karla IV. 502, Hradec Králové, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o částečný invalidní důchod, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 28 Cad 7/2004 - 43 ze dne 28. 2. 2005,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal včas kasační stížnost proti v záhlaví blíže označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 1. 2004, č. X, kterým byla stěžovateli zamítnuta žádost o částečný invalidní důchod.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002, soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Nezakonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spatřuje v tom, že se soud vůbec nevypořádal s protokolem z jednání o posouzení stěžovatelova zdravotního stavu před Okresní správou sociálního zabezpečení v Trutnově ze dne 23. 1. 2002, v jehož výroku je stěžovatel uznán částečně invalidním v souvislosti s úrazem ze dne 31. 8. 1970. Dle protokolu téhož orgánu ze dne 10. 4. 2002, tj. po třech měsících, již stěžovatel nebyl uznán ani částečně invalidním, přičemž soud přesvědčivě nezdůvodnil, v čem se za tuto dobu stěžovatelův zdravotní stav natolik změnil. Rovněž uvádí, že mu byl

jako pracovníkovi vykonávajícímu vysoce kvalifikované zaměstnání ode dne 24. 3. 1991 pro nemoc z povolání přiznan plný invalidní tzv. „stavovský“ důchod. Při jednání před Okresní správou sociálního zabezpečení Trutnov dne 23. 1. 2002 a dne 10. 4. 2002 bylo konstatováno, že stěžovatel splňuje kriteria pro posouzení podle § 78 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), ale současně mu v rozporu s tímto ustanovením není invalidní důchod ponechán. Z dikce toho ustanovení lze přitom jednoznačně dovodit, že jakmile k 31. 12. 1995 poživatel invalidního důchodu přiznaného z důvodu tzv. stavovské invalidity splňoval podmínky, bude je splňovat až do doby, než zmíněné ustanovení pozbude platnosti a stane se obsoletním. Z toho dle stěžovatelova názoru plyne, že kdykoli v budoucnu bude nutno takového poživatele důchodu posuzovat vždy podle právní úpravy platné před 1. 1. 1996. V tomto směru odkázal též na nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 1. 2003, publikovaný pod č. 40/2003 Sb. Tímto stěžovatelovým nárokem se soud nezabýval, ačkoliv to bylo v řízení před ním namítáno. Ze shora uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná k podané kasační stížnosti pouze uvedla, že souhlasí s rozsudkem krajského soudu, a proto nepodává své vyjádření.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatel namítá kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a kasační stížnost je přípustná.

Ze správního a soudního spisu zjistil Nejvyšší správní soud následující pro posouzení věci podstatné skutečnosti: Stěžovatel byl poživatelé invalidního důchodu pro chorobu z povolání. Dne 23. 1. 2002 proběhla na Okresní správě sociálního zabezpečení v Trutnově kontrola zdravotního stavu, při níž bylo mj. konstatováno, že na stěžovatele dopadá postup stanovený v § 78 zákona o důchodovém pojištění. Jelikož stěžovatel nebyl shledán (plně) invalidním podle § 29 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení“), byl uznán částečně invalidním podle § 37 odst. 2 zákona o sociálním zabezpečení, a to v souvislosti s úrazem ze dne 31. 8. 1970. Na základě tohoto posouzení žalovaná rozhodnutím ze dne 29. 4. 2002 (které není předmětem tohoto řízení) odňala stěžovateli invalidní důchod od 6. 6. 2002. Toto rozhodnutí bylo napadeno opravným prostředkem (žalobou), řízení o ní však bylo dne 22. 5. 2003 usnesením krajského soudu zastaveno, neboť ji stěžovatel vzal zpět.

Řízení nyní přezkoumávané bylo zahájeno na základě žádosti, kterou stěžovatel uplatnil prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) v Trutnově dne 30. 1. 2002. Stěžovatelův zdravotní stav posoudila lékařka OSSZ dne 10. 4. 2002 a dle lékařských zpráv jej zařadila vzhledem k jeho nejzávažnějšímu postižení do kapitoly XV. oddílu F položky 3 písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění (dále jen „prováděcí vyhláška“), a stanovila 20 % míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Dále shledala důvod pro postup podle § 6 odst. 4 citované vyhlášky a výslednou míru poklesu stanovila na 30 %. Na základě tohoto lékařského posudku žalovaná zamítla stěžovatelovu žádost o částečný invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 44 zákona o důchodovém pojištění.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, v níž zdůraznil svůj špatný zdravotní stav dokladovaný zprávami lékařů specialistů, konkrétně poukázal na postižení páteře, jež je hodnoceno jako středně těžká porucha funkce. Žalované především vytkl, že při posuzování jeho žádosti neaplikovala správný právní předpis, neboť k datu jednání lékařky OSSZ splňoval podmínky pro aplikaci § 78 zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná proto neměla použít nové předpisy, ale měla jeho zdravotní stav posoudit podle právní úpravy obsažené v zákoně o sociálním zabezpečení.

Rozsudkem ze dne 28. 2. 2005, č. j. 28 Cad 7/2004 - 43, krajský soud stěžovatelu žalobu zamítl a v odůvodnění svého rozhodnutí zejména konstatoval, že nemaje odborných lékařských znalostí, vycházel při posuzování stěžovatelova zdravotního stavu z předložené spisové dokumentace a posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 7. 10. 2004. Soud při tom zdůraznil, že vzhledem k výše popsanému stěžovatelu zpětvzetí opravného prostředku v řízení o odnětí invalidního důchodu mohl posuzovat toliko rozhodnutí o žádosti o částečný invalidní důchod a řízení jemu předcházející. Ustanovení § 78 zákona o důchodovém pojištění lze však aplikovat jen při rozhodování o odnětí plného invalidního důchodu, a proto jej nebylo možno v nyní posuzovaném řízení užít. Toto řízení bylo naopak zahájeno na stěžovatelovu žádost až po účinnosti zákona o důchodovém pojištění, nebylo tudíž možno postupovat podle předchozí právní úpravy. V dalším krajský soud vyšel z výše zmíněného posudku, který byl dle jeho názoru vyhotoven komisí v řádném složení, za přítomnosti odborné lékařky z oboru neurologie a na základě dostatečné spisové dokumentace. Za hlavní příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele označila posudková komise algický vertebrogenní syndrom bez známek kořenového dráždění, pouřazový stav při zlomenině obratle Th 12. Postižení zařadila zcela ve shodě s lékařkou OSSZ včetně stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rozsahu 20% na horní hranici procentní sazby. Volbu horní hranice objasnila rozsahem postižení při základní diagnóze. S přihlédnutím k ostatním posudkové významným skutečnostem - výkon dělnické profese - pak postupovala v souladu s § 6 odst. 4 prováděcí vyhlášky a výslednou míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovila 30 %. Z lékařských zpráv přitom vyplynulo, že u stěžovatele již nebyly prokázány projevy profesionální traumatické vazoneurózy. Stav po úrazu páteře není provázen závažnější insuficiencí svalového korzetu, nelze hovořit o podstatném snížení výkonnosti organismu, nebyl prokázán nepříznivý zbytkový funkční nález ani trvalé silné projevy dráždění nervů a svalů, čteně těžké výpadové symptomatologie. Komise tak uzavřela, že se jedná o postižení páteře s mírným reziduálním funkčním nálezem a vyslovila posudkový závěr shodný s lékařkou OSSZ.

Nejvyšší správní soud se napadeným rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové zaobíral v rozsahu a z důvodů v kasační stížnosti uvedených, jak mu přikazuje § 109 odst. 2, 3 s. ř. s., a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Důvod kasační stížnosti je uveden v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí krajského soudu pro nesprávné posouzení právní otázky tímto soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena.

Stěžovatel v kasační stížnosti předně namítal, že se krajský soud dostatečně nelypořádal s obsahem protokolu o jednání před OSSZ Trutnov ze dne 23. 1. 2002, z něhož vyplývá stěžovatelova částečná invalidita.

Podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec částečně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 33 %. Způsob posouzení a procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanoví prováděcí vyhláška, která v příloze č. 2 obsahuje procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ministerstvo posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů i pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.

Krajský soud v Hradci Králové proto nepochybil, pokud vycházel ve svém rozhodnutí z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Tato komise se podrobně vyjádřila ke stěžovatelovu zdravotnímu stavu, přičemž jej posuzovala k datu vydání napadeného správního rozhodnutí. Z hlediska požadavků na úplnost a přesvědčivost posudku se posudková komise ministerstva obsáhle a podrobně vyjádřila ke všem aspektům stěžovatelova zdravotního stavu a své závěry přesvědčivě odůvodnila. V jejích závěrech nejsou žádné rozpory, které by vyžadovaly ze strany Krajského soudu v Hradci Králové další dokazování. Jelikož závěr posudkové komise je shodný se závěry lékařky OSSZ, neměl krajský soud důvodu o jejich správnosti pochybovat. Pokud jde o protokol ze dne 23. 1. 2002, pak je z něho zřejmé, že nesubsumoval stěžovatelovy zdravotní potíže pod přílohu prováděcí vyhlášky, a proto byl vypracován doplněk ze dne 10. 4. 2002, podle něhož stěžovatel nebyl shledán ani částečně invalidním.

V případě druhé stěžovatelovy námítky, ve které se dovolává přezkumu podmínek nároku na invalidní důchod podle předpisů platných před 1. 1. 1996, pak je dle názoru Nejvyššího správního soudu podstatné, že v posuzovaném případě nejde o přezkum rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu, ale o přezkum rozhodnutí o žádosti o částečný invalidní důchod, podané dne 30. 1. 2002, tedy za účinnosti zákona o důchodovém pojištění. Pokud tedy stěžovatel, ač nesouhlasil s rozhodnutím žalované z 29. 4. 2002, kterým mu byl odňat „stavovský“ invalidní důchod, vzal opravný prostředek (žalobu) proti tomuto rozhodnutí zpět a řízení u soudu ve věci bylo pravomocně zastaveno, nemůže se nyní v jiném řízení nezákonnosti tohoto rozhodnutí účinně domáhat. Z § 78 zákona o důchodovém pojištění neplyne, jak se domnívá stěžovatel, že kdykoliv v budoucnu při posuzování zdravotního stavu pro nárok na invalidní důchod v případech, kdy již byl jednou (po 1. 1. 1996) odňat plný invalidní důchod přiznaný pro stavovskou invaliditu, se bude posuzovat invalidita vždy podle kritérií platných v předpisech účinných do 31. 12. 1995, neboli podle § 29 odst. 2 o sociálním zabezpečení. Podle tohoto ustanovení jde o typ plného invalidního důchodu, který se přiznával občanům, jestliže pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav byli schopni vykonávat soustavné zaměstnání, avšak jen zcela nepřiměřené jejich dřívějším schopnostem a společenskému významu dosavadního zaměstnání. Tento druh důchodu byl však zrušen a v nové právní úpravě účinné od 1. 1. 1996 již nebyl zaveden. Pouze pro poživatele těchto důchodů nová úprava (§ 78) pro určitou věkovou kategorii (osoby, kterým chybělo ke dni 31. 12. 1995 do dosažení příslušného důchodového věku nejvýše deset let) zavedla možnost odejmout tento důchod za podmínek stanovených předpisy platnými před 1. 1. 1996; přitom se neaplikují posudková kritéria obsažená v § 39 zákona o důchodovém pojištění a v navazující prováděcí vyhlášce.

Ústavní soud v nálezu z 21. 1. 2003 uveřejněném pod č. 40/2003 Sb., na nějž stěžovatel odkazuje, posuzoval ústavnost § 78 zákona o důchodovém pojištění z hlediska zvýhodnění postavení poživatelů stavovských důchodů ve vztahu k ostatním skupinám poživatelů invalidních důchodů. Tento nálezn se tedy netýká aplikace tohoto ustanovení v nyní posuzované věci.

Nejvyšší správní soud proto neshledal, že by krajský soud použil nesprávnou právní normu nebo správně aplikovanou normu nesprávně vyložil. Kasační stížnost proto jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalovaná, ač byla v řízení úspěšná, takové právo nemá ze zákona.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. srpna 2007

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu

